

عنوان مقاله:

بازخوانی اهداف تقیه در شعر سنایی غزنوی و شریف رضی

محل انتشار:

کوش نامه ادبیات تطبیقی، دوره 10، شماره 3 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

مهین حاجی زاده - دانشیار گروه زبان و ادبیات عربی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران

عبدالاحد غیبی - دانشیار گروه زبان و ادبیات عربی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران

موسی خلیل نژاد - کارشناسارشد زبان و ادبیات عربی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران

خلاصه مقاله:

تقیه در مذهب شیعه در میان امامان (ع)، عالمان و شاعران شیعه قرن‌های نخستین اسلامی، به‌منظور رسیدن به اهداف متعالی یا حفظ جان در مواقعی که حاکم یا عرف مخالف شدید شیعه است، به‌کار گرفته می‌شود. اختناق، فقر و شیعه‌زدایی، می‌تواند از عوامل توجیه‌کننده تمسک به تقیه در رابطه با مردم و حکومت تلقی شود و چون هردو شاعر؛ سنایی غزنوی و سید رضی، فارغ از محدوده مکانی، در یک بازه زمانی می‌زیسته‌اند، تقیه را با توجه به شرایط اجتماعی، سیاسی و خانوادگی خویش به‌کار می‌برند. این پژوهش برآن است تا با روش توصیفی - تحلیلی، موضوع تقیه را در شعر سنایی غزنوی به‌عنوان شاعر پارسی‌سرای شیعه و شعر سید رضی به‌منزله شاعر شیعه عرب با رویکرد تطبیقی بررسی کند. هرچند دو شاعر شیعه‌مذهب هم‌عصر، قاعده تقیه را وسیله‌ای برای دفاع از آرمان‌های شیعه و رسیدن به اهداف خویش در آثارشان به‌کار برده‌اند، ولی با توجه به اینکه سید رضی، شاعری سیاسی و علوی است؛ از این‌رو، تقیه را در شعر خویش به‌مثابه ابزاری در راستای رسیدن به بالاترین قدرت سیاسی و مذهبی شیعه که همان ایجاد حکومت علوی به‌وسیله خویش است، استفاده می‌کند، حال آنکه سنایی غزنوی، این قاعده را با توجه به رعایت حال عرف جامعه، حکومت و اختناقی که ناشی از شیعه‌هراسی وجود داشته است، در راستای تبیین امامت ائمه (ع) به‌کار گرفته است

کلمات کلیدی:

ادبیات تطبیقی، تقیه، شعر فارسی، شعر عربی، سنایی، سید رضی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1187949>

